

Karel Čapek Věře Hružové

[26.6.1922]

Milá Věro,

už se dlouho chystám odpovědět na Váš dopis a nosím jej s sebou (na srdci) už tak často a na takové cesty, že jsem jej – odpusťte – už dokonale propotil. Po jedné stránce se mne ten Váš dopis bolestně dotkl: jak mne neznáte! jak špatně chápete mé nejhlubší city! Copak si myslíte, že já vůbec kdy piju limonádu? Fúj! Především ani po víně nekřičím; jed, který potřebuji, neopíjí ani nerozjařuje, nýbrž dráždí. Já, prosím, chci požitky, které svědí, exaltují, vzrušují; které se pijí z mlsnosti a ne z žízně; které vzněcují ducha a dávají mu lehkost až hříšnou; které se jmenují káva, čaj, láska a podobně. To je otázka nervů a ne břicha nebo hrdla. Proboha, nikdy přede mnou nevyslovte jméno „limonáda“.

A proto se mi také nezdá od Vás hezké, že byste někoho – ať je to kdokoliv – chtěla ulíbat k smrti. Co byste pak dělala s jeho studenou mrtvolou? Když už líbat, tož tak, jako když kočka sežere lidem biftek. Neboť především 1. je to hřích, což má v sobě neobyčejné ukojení; 2. je to nelegitimní a nezávazné; 3. kočka sežravší biftek má pak nejhlubší soustředění ve svých vlastních kočičích myšlenkách. Kočka nemyslí na biftek, ale sežere jej. Podobně nemá se myslet na líbání. Má se sežrat líbání, aby pak naše mysl byla bezuzdně volná pro své myšlenky.

Věro, jediná věc v životě má cenu: volnost. A kdyby se láska a volnost vylučovaly, volím volnost. Jakož i vám, která – snad z nedostatku lehkomyšlnějších zábav – máte chuť milovat, pravím s evangelickou důtklivostí: lepší černá křídla než růžová pouta. Víte, „vážná“ láska je ta, která váže; láska musí být nevážná, nesmírně nevážná. A já myslím, že musí být duševní směr, ve kterém velkodušnost splývá s velkou nevážností. Aha, panečku, proto jsem v náramných horách, abych uvažoval o volnosti. Jak se zdá, bídnice, Vám ani nenapadá, že byste mohla také hledat volnost na Tatrách. Víte, mám tady vzrušeně smutné pocity nekonečné volnosti; ale potřeboval bych Vás, aby má volnost se nepotloukala jen v oblacích. Považte, chodím tu s jednou spisovatelkou (totiž jen tehdy, když nejsem sám); je to strašně anständig, většinou koukám po houbách, ale takhle občas, řekněme dokonce velmi často, mám divokou chuť – na Vás. Snad tím nejste překvapena.

Nemáte náhodou krční katar? Tady je totiž ohromně zdravé klima na krční katar, a každý moudrý lékař, který by slyšel Váš sladký chrapot, by Vám ihned poradil tento zázračný vzduch – zázračný vzduch volnosti, Věro, volnosti –

Ostatně dělám sám poněkud chrta, abyste věděla.

Nemáte souchotiny? Bohužel asi ne; tady je totiž výborné klima pro souchotiny. Ale to by bylo pěkné, abyste neměla nějakou vysokohorskou chorobu! Mimoto poněkud píšu. To víte, zvyk.

Tak na shledanou, sladký jede, hříšný bifteku kočičí, maso krvavé a skryté.

Váš Čapek